

## Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön sektoriluokitus

### Päätös

Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö (YTHS) luokitellaan kuuluvaksi valtionhallintoon, alasektorille *S.13119 Muut valtionhallinnon yksiköt*, tilastovuodesta 2021 alkaen.

### Taustaa

Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö (y-tunnus 0202637-8) tuottaa terveyden- ja sairaanhoitopalveluita korkeakoulujen perustutkinto-opiskelijoille. YTHS on perustettu vuonna 1954 ja se on aiemmin kuulunut sektoriluokkaan *S.15 Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt*. Ennen vuotta 2021 säätiön palveluiden piirissä olivat vain yliopisto-opiskelijat, mutta vuoden 2021 alusta alkaen toiminta laajeni kattamaan myös ammattikorkeakoulujen opiskelijat. Vuoden 2021 uudistuksessa myös korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon järjestäminen ja YTHS:n rahoitusmalli muuttuivat.

Uudessa mallissa korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon järjestämisvastuu on Kansaneläkelaitoksella. YTHS on opiskeluterveydenhuollon palveluiden tuottaja ja sen asemasta säädetään laissa (laki korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta 695/2019).

YTHS:n toiminta rahoitetaan uudistuksen jälkeen Kansaneläkelaitoksen keräämällä korkeakouluopiskelijoiden lakisääteisellä terveydenhoitomaksuilla sekä suoralla valtion rahoituksella Kansaneläkelaitoksen kautta. Valtion osuus korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon rahoituksesta on 77 % ja opiskelijoilta kerätyn terveydenhoitomaksun osuus 23 %. YTHS ei peri erillisiä käyntimaksuja. Valtio vastaa myös opiskeluterveydenhuollon lisärahoituksesta, jos rahoitustarve kasvaa poikkeuksellisessa tilanteessa.

YTHS:llä on hallitus ja valtuuskunta, joihin ulkopuoliset tahot nimittävät jäseniä. Enemmistön valtuuskunnan jäsenistä nimittävät Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL) sekä Suomen opiskelijakuntien liitto (SAMOK). Valtuuskunta, SYL, SAMOK sekä YTHS:n henkilöstö nimittävät hallituksen jäsenet. Hallitus puolestaan valitsee säätiölle toimitusjohtajan ja muun operatiivisen johdon.

### Soveltava ohjeistus

Taloudellinen toimija voidaan todeta kuuluvaksi julkisyhteisöt-sektoriin kolmivaiheisessa päättelyketjussa. Ensimmäisessä vaiheessa tutkitaan, onko toimija päätöksenteossaan itsenäinen institutionaalinen yksikkö. EKT 2010 -käsikirjan kappaleen 2.12 mukaan toimija on päätöksenteossaan itsenäinen, mikäli se on

- a) oikeutettu omistamaan tavaroita ja varoja omissa nimissään, ja se voi vaihtaa tavaroita ja varoja muiden institutionaalisten yksiköiden kanssa;

14.3.2022

- b) kykenevä tekemään taloudellisia päätöksiä ja harjoittamaan toimintaa, josta se on vastuullinen ja laillisesti tilivelvollinen;
- c) kykenevä ottamaan omissa nimissään velkoja, muita velvoitteita tai muita sitoumuksia ja tekemään sopimuksia; ja
- d) kykenevä laatimaan täydellisen kirjanpidon.

Jos tarkasteltava yksikkö ei ole institutionaalinen yksikkö, sen tilit laaditaan osana sitä kontrolloivan yksikön tilejä.

Institutionaalisten yksiköiden osalta tutkitaan seuraavaksi, kuuluvatko ne julkisyhteisöjen määräysvaltaan. Voittoa tavoittelemattomien yksiköiden osalta julkisyhteisöjen määräysvaltaa käsitellään EKT 2010 -käsikirjan kappaleissa 20.13–20.16 sekä EKT 2010:ä tarkentavan Julkisyhteisöjen alijäämä- ja velkakäsikirjan (2019) luvussa 1.2.3.2. Julkisyhteisöjen määräysvalta voittoa tavoittelemattomassa yhteisössä tarkoittaa valtaa päättää sen toiminnan yleisistä suuntaviivoista ja ohjelmasta. EKT 2010:n mukaan julkisyhteisön voidaan katsoa olevan määräysvallassa suhteessa voittoa tavoittelemattomaan yhteisöön seuraavilla tavoilla:

- a) nimitysvalta;
- b) muut ehdot, kuten yhteisön sääntöjen velvoitteet;
- c) yhteisön kanssa tehdyt sopimukset;
- d) rahoitus; tai
- e) jos julkisyhteisö kantaa suuren osan toiminnan riskeistä.

Määräysvalta voidaan määrittää yhdenkin edellä mainitun indikaattorin perusteella, mutta usein on tarkasteltava useampaa indikaattoria yhdessä. Pelkästään julkisyhteisöltä tuleva rahoitus ei yksinään merkitse sitä, että voittoa tavoittelematon yhteisö olisi julkisyhteisön määräysvallassa.

Julkisyhteisöjen määräysvallassa olevat yksiköt jaetaan lopuksi markkinatuottajiin ja markkinattomiin tuottajiin. Näistä markkinattomat tuottajat katsotaan kuuluvaksi julkisyhteisöt-sektoriin (S.13). Yksiköiden jakoa markkina- ja markkinattomiin tuottajiin käsitellään EKT 2010:n kappaleissa 20.19–20.31 ja Julkisyhteisöjen alijäämä- ja velkakäsikirjan luvussa 1.2.4.

## Sektoriluokituksen perustelu

YTHS on institutionaalinen yksikkö EKT 2010 -käsikirjan kappaleessa 2.12 määritellyllä tavalla. Oikeudelliselta muodoltaan YTHS on säätiö.

Tarkasteltaessa julkisyhteisöjen määräysvallan kriteereitä nimitysvaltaan liittyvä ehto ei täyty. Julkisyhteisöillä ei ole valtaa nimittää YTHS:n valtuuskuntaa tai hallitusta eikä sitä myöten säätiön johtoa.

Rahoitukseen liittyvä ehto määräysvallasta sen sijaan täyttyy, sillä YTHS:n toiminnan rahoitus tulee kokonaan julkisyhteisöiltä. Suoran valtion rahoituksen lisäksi toimintaa rahoitetaan Kansaneläkelaitoksen keräämällä korkeakouluopiskelijoiden lakisääteisellä terveydenhoitomaksulla, joka katsotaan kansantalouden tilinpidossa veronluonteiseksi maksuksi.

Lisäksi YTHS:n toimintaa säädellään lailla ja asetuksilla. YTHS:n asema korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon tuottajana on kirjattu lakiin

14.3.2022

ja viranomaiset seuraavat opiskeluterveydenhuollon toteuttamista. Tällöin myös ehto voittoa tavoittelemattoman yhteisön sääntöjen velvoitteista täyttyy.

Julkisyhteisöjen voidaan katsoa myös kantavan opiskeluterveydenhuollon tuottamiseen liittyvää riskiä. Lain mukaan Kansaneläkelaitoksen tulee järjestää lain mukaiset opiskeluterveydenhuollon palvelut muulla tavalla, mikäli YTHS ei häiriötilanteessa siihen kykene. Lisäksi valtion tulee poikkeuksellisissa tilanteissa antaa Kansaneläkelaitokselle tarvittaessa lisärahoitusta, jos opiskeluterveydenhuollon tavanomainen rahoitus ei riitä.

Edellä luetellut seikat huomioiden voidaan katsoa, että Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö on tosiasiallisesti julkisyhteisöjen ja tarkemmin valtionhallintosektorin määräysvallassa. Huomioiden YTHS:n rahoitusmalli, toiminnan luonne, sekä asema voittoa tavoittelemattomana säätiönä, on sitä pidettävä tuottajatyypiltään markkinattomana tuottajana. Tällöin sektoriluokituksen päättelysääntöjen mukaan YTHS on luokiteltava julkisyhteisöt-sektoriin.

Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö luokitellaan kuuluvaksi sektorille valtionhallinto ja sen alasektorille muut valtionhallinnon yksiköt (S.13119) tilastovuodesta 2021 alkaen.

## Lähteet

EKT 2010 -käsikirja

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5925693/KS-02-13-269-EN.PDF/44cd9d01-bc64-40e5-bd40-d17df0c69334>

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 145/2018 vp)  
[https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/HallituksenEsitys/Sivut/HE\\_145+2018.aspx](https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/HallituksenEsitys/Sivut/HE_145+2018.aspx)

Julkisen talouden alijäämä- ja velkakäsikirja (2019)

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/10042108/KS-GQ-19-007-EN-N.pdf/5d6fc8f4-58e3-4354-acd3-a29a66f2e00c>

Laki korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta (695/2019)

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2019/20190695>

YTHS 2021 -sivusto

<https://www.yths.fi/yths/yths-2021/>